

АХОВА ЖЫВЁЛ

? **Паразважайце**, чаму людзі ва ўсім свеце за-непакоены праблемай аховы жывёл.

Доўгі час людзі не бераглі і бяздумна знішчалі дзікіх жывёл. Няма больш на Зямлі вандроўнага голуба, бяскрылай гадаркі, марской каровы. Няма дзікага каня тарпана і магутнага тура — прабацькі дамашняй каровы.

Не толькі паляванне загубіла некаторых жывёл. Людзі высякалі лясы, аралі лугі, асушалі балоты, забруджвалі вадаёмы. Жывёлам стала недзе жыць і няма чым харчавацца. Па віне людзей на Зямлі зніклі больш за 100 відаў розных птушак і звяроў.

? **Разгледзьце** малюнкi. **Пакажыце** жывёл, пра якіх гаварылася ў тэксце.

Штогод 4 кастрычніка адзначаецца Міжнародны дзень аховы жывёл. У розных краінах людзі прынялі законы аб ахове жывёл. Паляваць і лавіць рыбу можна толькі ў пэўныя перыяды году. Колькасць здабытых жывёл строга абмежавана. Паляванне на рэдкіх жывёл забаронена. У нашай краіне яны знаходзяцца пад аховай і занесены ў Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь.

Разгледзьце фатаграфіі сцерлядзі і чаротавай рапухі. **Знайдзіце** ў вучэбным дапаможніку ілюстрацыі балотнай чарапахі і палятухі, якія таксама занесены ў Чырвоную кнігу. Чаму важна захаваць усіх гэтых жывёл у прыродзе?

Разгледзьце малюнкi на форзацы 2. **Прачытайце** падказкі і **вызначыце**, пра якія жывёлы, што ахоўваюцца, ідзе гаворка.

1. Назва насякомага звязана з яго спосабам перамяшчэння.

2. Назва жывёлы нагадвае пра назву вадаёма, у якім яна жыве.

3. Птушка і сама змеямі корміцца, і адзінае птушаня імі выкормлівае.

4. У гэтага насякомага верхнія сківіцы падобны на аланевыя рогі.

Захаваць рэдкіх жывёл для будучых пакаленняў — важная задача жыхароў Зямлі. Але адказна і клапацліва трэба ставіцца да ўсіх жывёл.

Разгледзьце малюнкi-падказкі. Што вы можаце зрабіць для аховы жывёл?

У час прагулак і паходаў не лавіце насякомых. Не разбурайце мурашнікі, гнёзды птушак і жыллё звяроў. Не палохайце жывёл гучнай музыкай і крыкамі. Асабліва нельга гэта рабіць у перыяд размнажэння, вясной і ў пачатку лета. Не нясіце дадому птушанят і дзіцянят дзікіх звяроў.

Не спускайце ў лесе з павадка сабаку. Ён можа злавіць бездапаможных птушанят, дзіцянят звяроў.

Падкормлівайце птушак зімой. Вясной рабіце для іх шпакоўні і сінічнікі.

У вадаёмах, якія перасыхаюць, лавіце малькоў рыб і выпускайце іх у рэкі і азёры.

Памятайце, што жывёлы ў прыродзе звязаны з раслінамі. Не ламайце дрэвы і кусты. Яны даюць прытулак жывёлам. Не зрываўце кветкі. Іх нектарам харчу-

юцца пчолы, матылькі, чмялі. Ахоўваючы расліны, вы дапамагаеце жывёлам.

Праверце сябе

1. Чаму па віне чалавека некаторыя жывёлы зніклі з Зямлі?
2. Якіх жывёл, занесеных у Чырвоную кнігу Рэспублікі Беларусь, вы можаце назваць? Чаму яны маюць патрэбу ў ахове?
3. Што карыснага вы зрабілі і можаце зрабіць для аховы жывёл?

Пытанні юным знаўцам

- *1. Якую шкоду раслінам наносяць дзеці, калі ловяць матылькоў? с. 80, 81
- *2. Скажыце, на якія шэсць груп можна падзяліць жывёл на форзацы 2. Назавіце прадстаўнікоў кожнай групы.

С. 188—202. Чаму важна захаваць чаротавую рапуху?

«Редкие рыбы Беларуси» (серия «Маленький профессор»); С. А. Трафимов, Г. В. Трафимова «Рассказы о животных Красной книги Республики Беларусь».